

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона је члан 97. став 1. тачка б) Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/06 и 115/21), којим је између осталог, предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката и систем обављања појединих привредних и других делатности.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

1. Проблеми које закон треба реши

Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/04) (у даљем тексту: закон) донет је 2004. године, после потписивања Атинског меморандума о разумевању о регионалном енергетском тржишту Југоисточне Европе и његовој интеграцији у Европску Заједницу потписан у Атини 8. 12. 2003. године и као предуслов за потписивање Уговора о оснивању Енергетске заједнице (ЕЗ).

Доношењем овог закона започет је процес реформи енергетског сектора са циљем обезбеђења предуслова за развој и ефикаснији рад свих субјеката који обављају енергетске делатности према тржишним принципима пословања, као и усаглашавање овог закона са прописима Европске уније.

Такође, створен је основ за имплементацију прописа који се односе на обавезу раздвајања енергетских субјеката, рачуноводствено, технички и правно, организовање регулаторног тела, регулисање енергетских делатности, приступ систему и тржишту енергије, прикључење на систем, и слично, а све уз поштовање прописа о заштити животне средине, енергетске ефикасности и повећања коришћења обновљивих извора енергије како би се обезбедила сигурност снабдевања енергијом.

Овим Законом основана је Агенција за енергетику Републике Србије, као независно регулаторно тело за обављање послова на унапређивању и усмеравању развоја тржишта енергије на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, праћењу примене прописа и правила за рад енергетских система, усклађивању активности енергетских субјеката на обезбеђивању редовног снабдевања купаца енергијом и услугама и њихову заштиту и равноправан положај, као и других послова.

Након доношења наведеног закона, Република Србија је 2005. године потписала и 2006. године ратификовала Уговор о оснивању Енергетске заједнице (ЕЗ) између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са резолуцијом 1244 Савета безбедности УН („Службени гласник РС”, број 62/06) (у даљем тексту: Уговор о оснивању ЕЗ).

Према плану примене из Анекса I Уговора о оснивању ЕЗ створена је обавеза да Република Србија у области природног гаса у року од 12 месеци од дана ступања на

снагу овог уговора изврши усаглашавање са Директивом 2003/55/EЗ о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса, као и да обезбеди да су квалификовани потрошачи, у смислу Директиве 2003/55/EЗ, од 1. јануара 2008. године сви потрошачи изузев домаћинстава, а од 1. јануара 2015. године сви потрошачи.

Такође, одлукама Министарског савета Енергетске заједнице Југоисточне Европе створена је обавеза да се изврши усаглашавање са Уредбом 1775/2005 о условима за приступ мрежама за транспорт природног гаса и Директивом 2004/67/ЕЗ о мерама за одржавање сигурности снабдевања природним гасом.

У марту 2011. године у Европској унији је на снагу ступио трећи пакет прописа о унутрашњем тржишту енергије, а у области природног гаса то су: Директива 2009/73/EЗ о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса, којом се укида Директива 2003/55/EЗ, Уредба (ЕЗ) 715/2009 о условима за приступ транспортним мрежама природног гаса, на основу које престаје да важи Уредба (ЕЗ) 1775/2005 и Уредба о мерама заштите сигурности снабдевања гасом, на основу које престаје да важи Директива 2004/67/EЗ.

Доношењем Закона о енергетици 2011. године („Службени гласник РС”, бр. 57/11, 93/12 и 124/12) настављена је реформа енергетског сектора и у потпуности је транспонован други пакет прописа ЕУ и започето транспоновање трећег пакета.

Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице од 7. октобра 2011. године (Д/2011/02/МС-ЕЗ) утврђена је обавеза за Републику Србију да до 1. јануара 2015. године имплементира трећи пакет прописа ЕУ о унутрашњем тржишту енергије.

У 2014. години усвојен је Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 145/14) којим је настављен процес реформи енергетског сектора са циљем обезбеђења услова за развој и ефикаснији рад свих субјеката који обављају енергетске делатности према тржишним принципима пословања, као и усаглашавање овог закона за трећи пакет прописа ЕУ о унутрашњем тржишту енергије.

Закон о енергетици из 2014. године делимично је усклађен и са захтевима Уредбе (ЕУ) 994/2010 о мерама заштите сигурности снабдевања гасом, односно прописан је основ да Влада 2018. године донесе Уредбу о утврђивању Кризног плана ради обезбеђења сигурности снабдевања природним гасом („Службени гласник РС”, број 102/18) и Уредбу о утврђивању Превентивног акционог плана ради обезбеђивања сигурности снабдевања природним гасом („Службени гласник РС”, број 102/18).

Након доношења Закона о енергетици из 2014. године, одлукама Министарског савета Енергетске заједнице Југоисточне Европе створена је обавеза да се изврши преношење: Уредбе ЕУ 2015/703 о успостављању правила интероперабилности и размене података, Уредбе ЕУ 2017/459 о успостављању мрежних правила за механизме расподеле капацитета у транспортним системима за природни гас, Уредбе ЕУ 2017/460 о успостављању мрежних правила о усклађеним структурама транспортних тарифа за гас и Уредбе ЕУ 312/2014 о успостављању мрежних правила о балансирању транспортних мрежа.

Законом о изменама и допунама закона о енергетици 2021. године („Службени гласник РС”, број 40/21) дат је основ да се у српско законодавство пренесу одредбе европских мрежних правила. На основу овог закона Влада је донела следеће: Уредбу о мрежним правилима која се односе на прорачун и расподелу капацитета за транспорт природног гаса („Службени гласник РС”, број 112/22), Уредбу о мрежним правилима о

хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса („Службени гласник РС”, број 112/22), Уредбу о мрежним правилима за балансирање транспортног система за природни гас („Службени гласник РС”, број 112/22), Уредбу о мрежним правилима за поступке за управљање загушењима и објављивању података и техничких информација за приступ систему за транспорт природног гаса („Службени гласник РС”, број 112/22) и Уредбу о мрежним правилима о међусобној сарадњи оператора транспортних система и правилима за размену података за рад међусобно повезаних система за транспорт гаса („Службени гласник РС”, број 112/22).

Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице од 30. новембра 2021. године Република Србија преузела је обавезу да своја акта усагласи и са Уредбом (ЕУ) 2017/1938 Европског парламента и Већа о мерама заштите сигурности снабдевања гасом, којом се ван снаге ставља Уредба 994/2010 и Уредбом (ЕУ) 2022/1032 о измени уредби (ЕУ) 2017/1938 и (ЕЗ) 715/2009 у погледу складиштења гаса.

Поред наведеног, 2009. године донет је Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС”, број 104/09) којим су у области природног гаса уређени услови за безбедан и несметан транспорт, односно дистрибуцију природног гаса, као и пројектовање, изградња, одржавање и коришћење гасовода и унутрашњих гасних инсталација. На основу овог закона донет је Правилник о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar („Службени гласник РС”, бр. 37/13, 87/15 и 49/25) и Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar („Службени гласник РС”, број 37/13).

Како је област природног гаса уређена низом прописа од којих су најзначајнији Закон о енергетици и Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника, као и низом подзаконских аката, доношењем секторског закона одредбе везане за област природног гаса биће пренете у јединствен закон чиме ће омогућити боље сагледавање и уређење ове области.

2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Доношењем Закона о гасу успоставља се законски оквир за решавање проблема који се односе на обезбеђивање сигурности испоруке и снабдевања тржишта природним гасом, повећање конкуренције и заштиту интереса свих учесника на тржишту, као и пројектовање, изградњу и одржавање гасовода и унутрашњих гасних инсталација.

Након доношења Закона о гасу очекује се постизање следећих ефеката:

- 1) стварање услова за обезбеђивање сигурног снабдевања тржишта Републике Србије природним гасом;
- 2) стварање услова за ефикасно функционисање тржишта природног гаса;
- 3) усклађивање домаћег регулаторног оквира са регулаторним оквиром Европске уније и њеним правним тековинама;
- 4) стварање основа да се подзаконским актима уреде питања која се односе на услове испоруке и снабдевања природним гасом и мере у случају поремећаја;

5) стварање основа да се у гасоводни систем поред природног гаса може преузети и водоник у мери у којој се може технички и безбедно користити и преносити кроз систем;

6) успостављање сарадње земаља из региона у случају кризе у снабдевању природним гасом;

7) допуна надлежности Агенције за енергетику Републике Србије у области природног гаса;

8) давање основа да се подзаконским актима уреде питања у вези са стручном оспособљеношћу запослених или на други начин ангажованих лица које корисници опреме под притиском морају да испуњавају;

9) уређена права и дужности инспекције опреме под притиском.

У вези са наведеним циљевима указује се да ће се у роковима прописаним законом донети велики број подзаконских аката којим ће се ближе уредити поједина питања, створити основ за њихово извршење, а тиме и постићи задати циљеви.

3. Разматране могућности да се проблем реши и без доношења закона

Изради Предлога закона приступило се пошто се дошло до закључка да би једино доношење новог закона на свеобухватан и ефикасан начин могло да реши питање преузимања релевантних обавеза прописа Европске Уније, услова и начина за пројектовање, изградњу и одржавање гасовода и унутрашњих гасних инсталација, као и решавања проблема уочених у пракси.

4. Зашто је доношење закона најбољи начин решавања проблема

Доношење Закона о гасу је у складу са низом активности које Република Србија предузима како би се успоставио правни и институционални оквир за спровођење потребних активности, у циљу прилагођавања и усклађивања са правним тековинама Европске уније у области тржишта.

Реформа енергетског сектора има непосредан и значајан утицај на општи привредни развој, стање и могућности инвестиционе активности, подизање квалитета и стварање тржишне економије оспособљене да се укључи у јединствено тржиште Европске уније и друге међународне тржишне токове.

III. ОБЈАШЊЕЊА ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона дефинисан је предмет закона.

Чланом 2. Нацрта закона уведени су и дефинисани поједини изрази са њиховим значењима, употребљени у смислу овог закона.

Чланом 3. Нацрта закона дефинишу се енергетске делатности које овај закон уређује.

Чланом 4. Нацрта закона прописује се обавеза раздвајања рачуна у случају када енергетски субјект који обавља једну или више регулисаних енергетских делатности.

Чланом 5. Нацрта закона прописује се да су енергетски субјекти дужни да обезбеде довољне количине природног гаса потребне за живот и рад грађана и пословање привредних субјеката и њихово снабдевање природним гасом на сигуран, поуздан и квалитетан начин, уважавајући критеријум економичности испоруке.

Чланом 6. Нацрта закона дефинише се обавеза енергетских субјеката у погледу стручног кадра.

Чланом 7. Нацрта закона дефинисана је обавеза оператора система који послује унутар вертикално интегрисаног предузећа и власника транспортног система који је део вертикално интегрисаног предузећа да донесе Програм недискриминаторног понашања, те и обавезу састављања годишњег извештаја о предузетим мера, који је дужан да достави Агенцији и објави на интернет страници оператора система, односно вертикално интегрисаног предузећа.

Чланом 8. Нацрта закона дефинише се да је транспортни систем природног гаса мрежа гасовода максималног радног притиска већег од 16 bar, осим доводних гасовода, укључујући и лајнпак.

Чланом 9. Нацрта закона прописује се да делатност транспорта и управљања транспортним системом за природни гас обавља оператор транспортног система, који послује у складу са принципима објективности, транспарентности и недискриминације, поштујући услове из закона и прописа донетих на основу овог закона.

Чланом 10. Нацрта закона прописују се могући начини организовања оператора транспортног система.

Чл. 11. и 12. Нацрта закона прописују се услови за власнички раздвојеног оператора транспортног система.

Чланом 13. Нацрта закона прописује се да ако је транспортни систем пре рока одређеног Уговором о оснивању Енергетске заједнице припадао вертикално интегрисаном предузећу оператор транспортног система може се организовати или као независни оператор система или као независни оператор транспорта.

Чл. 14. до 18. Нацрта закона прописују се услови које морају да испуњавају независни оператор систем и власник транспортног система.

Чл. 19. до 25. Нацрта закона прописују се услови које мора да испуњава независни оператор транспорта.

Чл. 26. до 33. Нацрта закона дефинисани су услови и начин за сертификацију и одређивање оператора транспортног система, као и сертификација оператора транспортног система у односу на треће државе

Чл. 34. и 35. Нацрта закона уређују се одговорности и дужности оператора транспортног система природног гаса.

Чланом 36. Нацрта закона прописује се да оператор транспортног система природног гаса не може да продаје и купује природни гас осим у случају обезбеђивања потребних количина природног гаса за прво пуњење система, сопствену потрошњу природног гаса, балансирање система и надокнаду губитака у транспортном систему.

Чл. 37. до 39. Нацрта закона прописује се да је оператор транспортног система дужан да сваке године поднесе Агенцији на сагласност десетогодишњи план развоја транспортног система, као и његова садржина и начин доношења.

Чланом 40. Нацрта закона прописује се да оператор транспортног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца природног гаса, на основу чега израђује план имплементације на који мишљење дају Министарство и Агенција.

Чланом 41. Нацрта закона уређује се садржина правила о раду транспортног система природног гаса.

Чл. 42. до 44. Нацрта закона прописују се мрежна правила, доношење подзаконских аката која се тичу мрежних правила, те и да се прописи који се тичу мрежних правила примењују на тачкама интерконекције које су интерконектори који повезују систем за транспорт природног гаса у Републици Србији са транспортним системом суседне потписнице Уговора о оснивању Енергетске заједнице.

Чл. 45. до 47. Нацрта закона дефинисана су овлашћења и дужности Агенције која се тичу мрежних правила.

Чл. 48. и 49. Нацрта закона прописано је шта чини систем дистрибутивног система природног гаса и да делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом природног гаса обавља оператор дистрибутивног система природног гаса, као и услови у погледу његове организације и пословања.

Чланом 50. Нацрта закона дефинисана је независност оператора дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа, начин на који се осигурава та независност, дужност оператора дистрибутивног система да донесе Програм недискриминаторног понашања, као и да је лице одговорно за праћење Програма потпуно независно, са приступом свим потребним информацијама.

Чл. 51. до 52. Нацрта закона прописана је дужност Агенције у погледу праћења активности оператора дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа, обавеза оператора дистрибутивног система која се огледа у прављењу разлике у погледу свог идентитета у односу на енергетски субјект који се бави снабдевањем природним гасом у истом вертикалном предузећу.

Чл. 53. и 54. Нацрта закона уређују се права и дужности оператора дистрибутивног система природног гаса.

Чланом 55. Нацрта закона прописује се да оператор дистрибутивног система природног гаса не може да продаје и купује природни гас осим за прво пуњење система, потребе обезбеђивања сопствене потрошње и за надокнаду губитака у дистрибутивном систему.

Чланом 56. Нацрта закона прописује се да оператор дистрибутивног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца природног гаса, на основу чега израђује план имплементације на који мишљење дају Министарство и Агенција.

Чланом 57. Нацрта закона уређује се садржина правила о раду дистрибутивног система природног гаса.

Чл. 58. до 66. уређује се прикључење на транспортни и дистрибутивни систем, начин издавања одобрења за прикључење, садржина одобрења за прикључење и трошкови прикључења, повезивање енергетских објеката за дистрибуцију природног гаса са транспортним системом и начин прикључења објеката привременог карактера.

Чл. 67. и 68. Нацрта закона прописује се да делатност складиштења и управљања складиштем природног гаса обавља оператор складишта који послује у складу са принципима објективности, транспарентности и недискриминаторности, поштујући услове из закона и прописа донетих на основу овог закона, као и начин на који се осигурава независност оператора складишта природног гаса.

Чл. 69. до 71. Нацрта закона прописане су одговорности и дужности оператора складишта, као и садржај десетогодишњег плана развоја складишта природног гаса који је дужан да донесе оператор складишта.

Чланом 72. Нацрта закона уређује се садржина правила о раду складишта природног гаса.

Чланом 73. Нацрта закона прописује се да оператор складишта природног гаса не може да продаје и купује природни гас осим у случају обезбеђивања сопствене потрошње природног гаса и покривања техничких губитака.

Чл. 74. до 80. Нацрта закона прописују се услови и начин за сертификацију и одређивање оператора складишта гаса, као и сертификација оператора складишта гаса у односу на треће државе.

Чланом 81. Нацрта закона прописује се да су оператор складишта, произвођач природног гаса и енергетски субјекти који обављају делатност снабдевања електричном енергијом и природним гасом дужни су да Агенцији доставе све податке и сва документа потребна за поступак сертификације оператора складишта.

Чланом 82. Нацрта закона прописује се да оператор складишта обавештава Министарство о потреби престанка рада складишта, као и да подземно складиште гаса може престати са радом само ако нису испуњени технички и сигурносни захтеви или ако Министарство закључи, након што је извршило процену и узело у обзир мишљење Секретаријата Енергетске заједнице, да такав престанак рада не би ослабио сигурност снабдевање гасом Републике Србије и региона. У случају да складиште гаса не може престати са радом, као и да су мере компензације неопходне за његов даљи рад, Влада, на предлог Министарства, доноси одлуку о мерама компензације.

Чл. 83. до 87. Нацрта закона уређује се приступ систему корисницима система по регулисаним ценама на принципу јавности и недискриминације, случајеви када се може одбити приступ систему, приступ систему за транспорт природног гаса, приступ складишту природног гаса.

Чл. 88. до 91. Нацрта закона уређују се посебне одредбе у области природног гаса које се односе на изузећа за нову инфраструктуру, обавезе узми или плати, и даје се основ да Влада може донети акт којим ће ближе уредити наведена изузећа.

Чл. 92. до 94. Нацрта закона прописује се пројектовање и изградња гасовода и даје основ за доношење подзаконског акта којим ће се ближе уредити услови и начин за: избор трасе гасовода, локацију и начин изградње објеката који су саставни делови гасовода; избор материјала, опреме и уређаја, радне параметре гасовода, заваривање и испитивање заварених спојева; начин мерења количина природног гаса; регулацију

притиска и мере сигурности од прекорачења дозвољеног радног притиска; обележавање трасе гасовода; експлоатациони појас гасовода, заштитни појас гасовода, заштитни појас насељених зграда, услове изградње објеката и инфраструктурних објеката у заштитном појасу гасовода и радни појас; зоне опасности и услове пројектовања, уградње и одржавања електричне опреме и инсталације у зонама опасности; заштиту од корозије гасовода; услове и начин даљинског надзора и управљања у циљу остваривања безбедног и несметаног преноса информација које се односе на коришћење и одржавање гасовода; услове и начин испитивања гасовода у току изградње и пуштање у рад; преглед и одржавање сигурносних уређаја; услове и начин поступања са гасоводима који се више неће користити; услове и начин заштите гасовода, односно његових припадајућих надземних уређаја, постројења и објеката од неовлашћене употребе или оштећења; начин контроле и одржавања гасовода и вођење евиденције о извршеној контроли и одржавању.

Чланом 95. Нацрта закона прописује се да гасоводи или делови гасовода и њихових уређаја и постројења који су привремено искључени из употребе, као и нови или реконструисани гасоводи који нису пуштени у рад у прописаном року могу да се се пуне у рад, након поново извршеног испитивања, у складу са прописом из члана 94. овог закона.

Чланом 96. Нацрта закона прописана је обавеза одоризације природног гаса за прописане видове потрошње.

Чланом 97. Нацрта закона прописује дужност енергетских субјеката који обављају енергетску делатност која се тиче одржавања и коришћења енергетских објеката.

Чл. 98. до 100. Нацрта закона дефинише дужности оператора транспортног, односно дистрибутивног система које се односе на обезбеђивање заштите гасовода и његових припадајућих надземних уређаја, ознаке на траси гасовода, чување документације о пројектовању, изградњи, испитивању, пуштању у рад, коришћењу, одржавању и мерама заштите гасовода.

Чланом 101. Нацрта закона прописује се да оператор транспортног, односно дистрибутивног система има право преласка преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности гасовода, односно уређаја, постројења или опреме који су њихов саставни део, као и извођења других радова и употребе непокретности на којој се изводе наведени радови само док ти радови трају, као и да је власник непокретности дужан да омогући приступ гасоводима, односно уређајима, постројењима или опреми који су њихов саставни део и да трпи и не омета извршење радова.

Чл. 102. и 103. Нацрта закона прописује се забрана изградње објеката који нису у функцији гасовода, те извођење других радова, засађивање дрвећа и другог растиња на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од гасовода који су супротни закону, као и техничким и другим прописима, дужности оператора транспортног, односно дистрибутивног система који обавља делатност на гасоводу. Такође, дефинисани су дозвољени радови и друге активности у експлоатационом појасу транспортног гасовода и заштитном појасу дистрибутивног гасовода, дужности правног или физичког лица које је добило сагласност коју издаје оператор транспортног, односно дистрибутивног система на захтев власника или носиоца других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред гасовода, те контрола

над спровођењем техничких услова и мера заштите, као и дужност оператора транспортног, односно дистрибутивног система у зонама опасности.

Чланом 104. Нацрта закона прописује се да надлежни орган може наложити измештање гасовода, односно његовог саставног дела само у случају изградње објеката саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, објеката за потребе одбране земље, водопривредних објеката и објеката за заштиту од елементарних непогода и других објеката који се у смислу закона о експропријацији сматрају објектима од општег интереса, а који се, због природних или других карактеристика, не могу градити на другој локацији, као и у случају изградње објеката и извођења радова на експлоатацији рудног блага.

Чланом 105. Нацрта закона прописује се својина на гасоводним мрежама.

Чланом 106. Нацрта закона дефинише се да министар прописује техничке услове за пројектовање и изградњу унутрашњих гасних инсталација, као и услове и начин избора и уградње апарата на гасовита горива, као и да је купац који компримује природни гас дужан да на усисном делу гасовода испред сваког уређаја за компримовање природног гаса угради мерни уређај у складу са прописима којима се уређује област метрологије.

Чланом 107. Нацрта закона прописује се да је купац природног гаса дужан да обезбеди одржавање унутрашњих гасних инсталација у свом објекту.

Чланом 108. Нацрта закона прописани су услови које мора да испуњава правно лице, односно предузетник, односно сам купац да би могао да обавља послове одржавања унутрашњих гасних инсталација може да обавља.

Чланом 109. Нацрта закона дефинише се да министар прописује услове, начин и рокове одржавања унутрашњих гасних инсталација, као и садржај исправа које се издају након провере техничке исправности унутрашње гасне инсталације.

Чланом 110. прописује се да је у случају неисправности унутрашњих гасних инсталација купац ј дужан да без одлагања затвори довод гаса у унутрашње гасне инсталације, обезбеди предузимање мера на санацији неисправности и о томе одмах обавести оператора транспортног, односно дистрибутивног система на чији су гасовод прикључени његови објекти.

Чланом 111. Нацрта закона прописују се дужности лица које одржава унутрашње гасне инсталације.

Чланом 112. Нацрта закона прописује се да оператор транспортног, односно дистрибутивног система на чији гасовод су прикључене унутрашње гасне инсталације, врши проверу документације о исправности тих инсталација у складу са прописом из члана 109. став 1. овог закона.

Чланом 113. Нацрта закона прописује се да се стручна оспособљеност за обављање послова техничког руковођења, руковања и одржавања у објектима за транспорт, дистрибуцију и складиштење природног гаса, односно одржавање унутрашњих гасних инсталација проверава полагањем стручног испита, као и да министар прописује ближе услове, програм и начин полагања стручног испита, обављање административно-техничких послова у вези са полагањем стручног испита и вођење регистра лица која су положила стручни испит.

Чл. 114. - 119. Нацрта закона уређује се начин обављања куповине и продаје на тржишту природног гаса, учесници на тржишту природног гаса, балансна одговорност, вођење регистра балансне одговорности, као и да оператор транспортног система природног гаса обезбеђује природни гас за балансирање и одржавање сигурног рада система од учесника на тржишту коришћењем природног гаса из складишта као и из лајнпака.

Чланом 120. Нацрта закона прописује се да су снабдевач и снабдевач на велико дужни да Агенцији, органу надлежном за послове конкуренције и Секретаријату Енергетске заједнице у складу са Уговором о оснивању Енергетске заједнице, ставе на располагање све релевантне податке који се односе на трансакције из уговора о снабдевању природним гасом свих учесника на тржишту, осим крајњих купаца.

Чланом 121. Нацрта закона прописује се да су оператор транспортног, односно дистрибутивног система, оператор складишта природног гаса, снабдевач и снабдевач на велико обавезни да чувају као пословну тајну податке и документа који садрже информације о продајним ценама, количини и условима снабдевања природним гасом, мерне податке о производњи, односно потрошњи крајњих купаца, као и друге податке и документа чије објављивање или чињење доступним трећим лицима може довести до поремећаја на тржишту природног гаса.

Чл. 122 - 124. Нацрта закона прописано је да крајњи купци природног гаса имају право да слободно бирају снабдевача на тржишту, уређује се ко може бити снабдевач, а ко јавни снабдевач, ко има право на јавно снабдевање и ко одређује јавног снабдевача, као и начин уређења права и обавеза између снабдевача, односно јавног снабдевача и крајњег купца природног гаса.

Чланом 125. Нацрта закона уређује се заштита крајњих купаца.

Чланом 126. Нацрта закона прописују се дужности снабдевача, садржина понуде за закључење уговора о продаји.

Чл. 127. и 128. Нацрта закона уређује се ко има право на резервно снабдевање, рок трајања резервног снабдевања, начин избора резервног снабдевача.

Чланом. 129. Нацрта закона уређује се случајеви обуставе испоруке природног гаса по захтеву снабдевача или јавног снабдевача.

Чланом. 130. Нацрта закона прописано је да се услови и поступак промене снабдевача природним гасом, утврђују правилима која доноси Агенција и њихов садржај.

Чланом. 131. Нацрта закона прописује право на приступ бесплатној апликацији за поређење понуда снабдевача, захтеви које мора да испуњава наведена апликација, као дужност Агенције да изради апликацију која покрива цело тржиште природног гаса у Републици Србији, те дужности снабдевача поводом пружања неопходних информација о ценама, понудама и моделима снабдевања купаца.

Чл. 132 - 139. Нацрта закона уређују се права и обавезе купаца и неовлашћено коришћење природног гаса.

Чл. 140. – 141. Нацрта закона уређују се услови испоруке и снабдевања природним гасом, односно да Влада ближе прописује услове испоруке и снабдевања природним гасом, као и мере које се предузимају у случају да је угрожена сигурност

испоруке природног гаса купцима услед поремећаја у раду транспортног или дистрибутивног система или поремећаја на тржишту.

Чланом. 142. Нацрта закона прописује предузимање мера у складу са Кризним планом за обезбеђење сигурности снабдевања природним гасом у случају наступања кризе.

Чланом. 143. Нацрта закона прописује мере ограничења испоруке природног гаса или посебне услове увоза или извоза природног гаса, начин и услове за образовање и контролу цена, у случају када је угрожена сигурност снабдевања купаца или рада транспортног, односно дистрибутивног система због недовољне понуде на тржишту енергије или наступања других ванредних околности.

Чл. 144. и 145. Нацрта закона дефинише Превентивни акциони или Кризни план за обезбеђење сигурности снабдевања природним гасом и праћење сигурности снабдевања и извештавање од стране Министарства.

Чланом. 146. Нацрта закона прописује се сарадња са уговорним странама Енергетске заједнице у случају кризе у снабдевању природним гасом.

Чланом. 147. Нацрта закона уређује се квалитет испоруке и снабдевања природним гасом.

Чланом. 148. Нацрта закона прописује се да се опрема под притиском пројектује, израђује, означава, ставља на тржиште и у употребу и прегледа и испитује током века употребе у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, прописима донетим на основу тог закона и овим законом.

Чланом. 149. Нацрта закона прописује се да тела за прегледе и испитивања опреме под притиском именована у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености Министарству достављају информације о евидентирању и прегледима и испитивањима опреме под притиском преко Централног регистра опреме под притиском и дефинише се Централни регистар опреме под притиском и подаци које он садржи.

Чл. 150. и 151. Нацрта закона уређује се прописивања критеријума за утврђивање корисника опреме под притиском, као и услова у погледу броја и стручне оспособљености запослених или на други начин ангажованих лица, као и садржину послова које обавља лице за обављање послова са опремом под притиском.

Чланом. 152. Нацрта закона уређује надзор Министарства, дужности енергетских субјеката и инспекцијски надзор.

Чланом. 153. до 159. Нацрта закона уређује се инспекцијски надзор, овлашћења инспектора, врсте надзора, права и дужности инспектора опреме под притиском у области гасовода, права и дужности инспектора опреме под притиском у области опреме под притиском и њихова овлашћења.

Чл. 160. до 163. Нацрта закона уређују се казнене одредбе.

Чл. 164. до 169. Нацрта закона у уређују се прелазне и завршне одредбе, рокови за усклађивање са одредбама овог закона, као за доношење подзаконских аката.

Чланом 170. Нацрта закона уређује се ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.